EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 29.5.2018
COM(2018) 373 final

2018/0198 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb mehhanismi õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamiseks piiriüleses kontekstis

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Üks liidu põhieesmärk on edendada oma igakülgset harmoonilist arengut. Seetõttu töötab liit välja ja rakendab meetmeid oma majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks. Iseäranis taotleb liit eri regioonide arengutaseme ühtlustamist ning mahajäämuse vähendamist kõige ebasoodsamates piirkondades (Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 174) ja muu hulgas „pööratakse erilist tähelepanu […] piiriülestele […] aladele“. Liidul ja tema Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) kuuluvatel vahetutel naabritel on praegu 40 maismaa sisepiiri.

Alates 1990. aastast on Interregi[1] vahenditest toetatud ELi piirialadel piiriüleseid koostööprogramme, sh EFTA riike hõlmavaid programme. Interregi kaudu on rahastatud tuhandeid projekte ja algatusi, millega on soodustatud Euroopa lõimimist. Interregi programmide peamised saavutused on järgmised: suurem usaldus, paremad ühendused, puhtam keskkond, parem tervis ja suurem majanduskasv. 2014.–2020. aasta õigusraamistik võimaldas Euroopa Regionaalarengu Fondil (ERF) toetada Interregi programmide raames projekte, mille eesmärk on „riigiasutuste ja sidusrühmade institutsioonilise suutlikkuse ja tõhusa avaliku halduse edendamine õigusloomealase ja halduskoostöö abil ning kodanike ja institutsioonide vahelise koostöö edendamise kaudu“[2]. Interreg on loomisest saadik toetanud ka siseturu väljakujundamist[3]. Viimastel aastakümnetel on Euroopa lõimimise protsess aidanud luua majanduskasvu ja võimalusi sisepiirialadel, mis enne olid valdavalt äärealad. Ühtse turu väljakujundamine 1992. aastal aitas ELis suurendada tootlikkust ja vähendada kulusid tänu tolliformaalsuste kaotamisele, tehniliste eeskirjade ühtlustamisele ja vastastikusele tunnustamisele ning konkurentsi tingimustes alanenud hindadele; ELi-sisene kaubavahetus on kümne aasta jooksul suurenenud 15 % ning on saavutatud täiendav majanduskasv ja loodud ligikaudu 2,5 miljonit töökohta.

Komisjon kogus üle kahe aasta kestnud piiriülese läbivaatamise[4] käigus siiski tõendeid, mis näitavad, et piirialade majanduslik olukord on halvem kui liikmesriigi teistes piirkondades. Piirialadel on juurdepääs selliste avalike asutuste nagu haiglate ja ülikoolide[5] osutatavatele teenustele üldiselt halvem kui mujal. Eri haldus- ja õigussüsteemidega toime tulemine on

---

1 Interreg, mida teatakse ka Euroopa territoriaalse koostööna, on üks kahest ühtekuuluvuspoliitika eesmärgist ning see pakub raamistikku ühismeetmete rakendamiseks ja tegevuspõhimõtete vahetamiseks eri liikmesriikide riiklike, piirkondlike ja kohalike osalejate vahel. Euroopa territoriaalse koostöö üldeesmärk on edendada liidu kui terviku harmoonilist majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset arengut. Interreg tugineb kolmele koostöösuunale: piiriülene (Interreg A), riikidevaheline (Interreg B) ja piirkondadevaheline (Interreg C). Üksteisele on järgnenud viis Interregi programmitöö perioodi: Interreg I (1990–1993), Interreg II (1994–1999), Interreg III (2000–2006), Interreg IV (2007–2013) ja Interreg V (2014–2020).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1299/2013 (erisätete kohta, mis käsitlevad Euroopa Regionaalarengu Fondist toetuse andmist Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgil) artikli 7 lõike 1 punkti a alapunkt iv (ELT L 347, 20.12.2013, lk 259).

3 Teatis C(90) 1562/3 liikmesriikidele, milles sätestatakse nende rakenduskavade suunised, mida liikmesriike kutsutakse üles ühenduse piirialade algatuse (Interreg) raames kehtestama, punktid 3 ja 13 (EÜT C 215, 30.8.1990, lk 4).

4 Vt http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

5 „Territories with specific geographical features“, Euroopa Komisjon, regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat (2009), töödokument nr 02/2009, http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

sageli keeruline ja kulukas. Üksikisikud, ettevõtjad, ametiasutused ja valitsusvälised organisatsioonid on jaganud komisjoniga oma piiriülese suhtlemise kogemusi, mis kohati ei ole head. Seetõttu võttis komisjon vastu teatise „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“[6] (edaspidi „piirialade teatis“). Selles tutvustatakse võimalusi, kuidas Euroopa Liit ja liikmesriigid saavad muuta piiriülese suhtlemise lihtsamaks, kiiremaks ja taskukohasemaks ning koondada sisepiiridel osutatavaid teenuseid. Samuti vaadeldakse, mida tuleb parandada, et piirialade elanikud ja ettevõtjad saaksid täielikult ära kasutada mõlemal pool piiri pakutavaid võimalusi. Teatises on esitatud kümnepunktiline tegevuskava, mille üks punkt käsitleb konkreetselt õiguslikke ja halduslikke piiritakistusi[7].

Seetõttu on mõistlik eeldada, et õiguslikke takistusi (eelkõige neid, mis on seotud terviseteenuste, töösuhete reguleerimise, maksude ja ettevõtluse arenguga) ning haldustavade ja siseriiklike õigusraamistike erinevusest tulenevaid takistusi on ainult programmidega raske kõrvaldada (sest selleks on vaja otsuseid, mis tehakse väljaspool programmi- ja projektijuhtimisstruktuure). Valitsustevahelisel, piirkondlikul ja kohalikul tasandil on juba olemas mitu tõhusat piiriülese koostöö mehhanismi[8].

Üks piirialade teatise üheksanda punkti all osutatud konkreetne meede on seotud 2015. aastal Luksemburgi eesistumise ajal käivitatud algatusega: mitu liikmesriiki kaaluvad sellise uue piiriüleste projektide lihtsustamise vahendi eeliseid, mis võimaldaks vabatahtlikkuse alusel ja vastutavate pädevate asutuste nõusolekul kohaldada ühe liikmesriigi norme naaberliikmesriigis. Seda kohaldataks teatava ajaliselt piiratud ja piirialal toimuva konkreetse projekti või meetme suhtes, mille on käivitanud kohalikud ja/või piirkondlikud ametiasutused[9]. Komisjon on seda tööd tähelepanelikult jälginud ja on selle põhimõtetega nõus ning pakub seetõttu välja vabatahtliku mehhanismi õiguslike takistuste kõrvaldamiseks piirialadel.

Lisateavet selle ettepaneku kohta vt allpool punktis 5.

- **Kooskõla kehtivate õigusnormidega**

Interreg kui ühtekuuluvuspoliitika peamine rahastamisvahend toetab ELi piirialadel piiriüleseid koostööprogramme, sh naabruses asuvaid EFTA riike hõlmavaid programme. Piirialade teatises on siiski märgitud, et piirialade majanduslik olukord on üldjuhul halvem kui liikmesriigi teistes piirkondades. Seepärast on vaja meetmeid, mis lähevad kaugemale Euroopa rahalistest vahenditest, kuid täiendavad ELi-poolset edasist rahastamist piirialadel, sest neid probleeme ei ole võimalik lahendada üksnes sellise rahastamise ja investeeringutega nagu Interreg.

Piirialadel õiguslike takistuste kõrvaldamise mehhanismi on seega vaja nii Interregi raames antava rahalise toetuse kui ka näiteks Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste[10] pakutava

---

6 Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“, COM(2017) 534 final, 20. september 2017.

7 Selle teatise kontekstis ei ole piiritakistus üksnes vaba liikumise piiramine Euroopa Kohtu praktika järgi, vaid õigusakt, eeskiri või haldustava, mis pärsib piirialal võimalikku piiriülest suhtlemist.

8 Üksikasjaliku teabe saamiseks vt SWD(2017) 307 final, punkt 3.1, lk 24, 25, 32, 36 ja 48.

9 Luksemburgi eesistumise ajal territoriaalse ühtekuuluvuse teemal peetud ministrite mitteametliku kohtumise sisenddokument, http://www.amenagement-territoire.public.lu/fr/eu-presidency/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-_26-27-November-2015_-Luxembourg-City_.html#; vt ka SWD(2017) 307 final, punkt 3.9, lk 49–50.

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19).

institutsioonilise toetuse täiendamiseks, sest neile rühmitustele ei anta seadusandlikke volitusi õiguslike takistuste kõrvaldamiseks[11].

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Nagu eespool märgitud, toetavad ühtekuuluvuspoliitika ja ühtne turg teineteist. Vastavalt käesolevale määrusele loodav mehhanism aitaks saavutada piirialade teatise eesmärke ja suurendada piirialade potentsiaali, mis on õigussüsteemide erinevuse tõttu osaliselt kasutamata. Hiljutises komisjoni tellitud uuringus[12] piiritakistuste majandusliku mõju kohta SKP-le ja sisepiirialade tööhõivetasemetele hinnati, et isegi kui kõrvaldada vaid 20 % olemasolevatest takistustest, suureneks piirialade SKP 2 % võrra. Piirialadel õiguslike takistuste kõrvaldamise mehhanismi on seetõttu vaja ka selleks, et täiendada siseturu toimimist, mis on liidu keskne eesmärk (ELi lepingu artikkel 3 ja ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 punkt b)[13].

Käesoleva ettepaneku sätted nende piiriülesel alal elavate isikute õiguskaitse kohta, kes leiavad, et mehhanismi kohaldamisest tuleneva ametiasutuste tegevuse või tegevusetusega on rikutud nende õigusi, on peamiselt seotud haldusõiguse / avaliku õigusega ega riiva olemasolevaid ELi kollisiooninorme,[14] sest need ELi normid puudutavad ainult tsiviilõigust. Käesolev määrus ei piira selliste normide kohaldamist (neid ELi norme võib kohaldada lepinguliste või lepinguväliste küsimuste suhtes).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

ELi toimimise lepingu artikli 175 kolmandas lõigus on sätestatud, et ELi toimimise lepinguga ettenähtud sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse saavutamiseks võib võtta nimetatud artikli esimeses lõigus osutatud fondide väliseid erimeetmeid. Kogu ühenduse harmoonilise arendamise ning majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamisega kaasneb aktiivsem territoriaalne koostöö. Selleks tuleks võtta meetmeid, mis parandavad territoriaalse koostöö toimingute elluviimise tingimusi.

---

11 Vt määruse (EÜ) nr 1082/2006 artikli 7 lõike 4 esimene lõik.

12 Politecnico di Milano, „Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions“, 2017; vt COM(2017) 534 final, lk 6; üksikasjade kohta vt sellele lisatud SWD(2017) 307 final, punkt 2.2, lk 20–22.

13 Vt ka ELi lepingu põhjendus 9 (**rasvane kiri** lisatud): „OTSUSTANUD seoses **siseturu väljakujundamise** ning **ühtekuuluvuse** ja keskkonnakaitse **tugevdamisega** ja säästva arengu põhimõtet järgides edendada oma rahvaste majanduslikku ja sotsiaalset progressi ning rakendada poliitikat, mis tagaks, et majandusliku integratsiooni edusammudega kaasneks rööbitine progress muudes valdkondades“.

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1) (**uuesti sõnastatud Brüsseli I määrus**);
nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000 (ELT L 338, 23.12.2003, lk 1) (**Brüsseli II määrus**);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („**Rooma I**“) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6) ja
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („**Rooma II**“) (ELT L 199, 31.7.2007, lk 40).

- **Subsidiaarsus**

Territoriaalse koostöö tingimused tuleks luua kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Liikmesriigid on teinud õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks iseseisvaid, kahepoolseid ja isegi mitmepoolseid algatusi. Neid mehhanisme ei ole siiski kõikides liikmesriikides või konkreetse liikmesriigi kõikide piiride puhul. ELi tasandil seni pakutud rahalised vahendid (peamiselt Interreg) ja õiguslikud vahendid (peamiselt Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused) ei ole olnud piisavad õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks kogu ELis. Järelikult ei suuda liikmesriigid kavandatud meetme eesmärke ei kesktasandil ega piirkondlikul ja kohalikul tasandil piisavalt saavutada ning neid on kavandatud meetme ulatuse või mõju tõttu parem saavutada liidu tasandil. Seetõttu peab liidu seadusandja võtma lisameetmeid.

Proportsionaalsus

ELi lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei tohiks ELi meetme sisu ega vorm minna aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Vastavalt käesolevale määrusele loodava erimehhanismi kasutamine on vabatahtlik. Liikmesriik võib otsustada jätkata konkreetsel piiril ühe või mitme naaberliikmesriigiga õiguslike takistuste kõrvaldamist konkreetsel piiriülesel alal tõhusate mehhanismidega, mille ta on sisse seadnud riigi tasandil või ametlikult või mitteametlikult koos ühe või mitme naaberliikmesriigiga. Sellisel juhul võib ta otsustada mitte kasutada vastavalt käesolevale määrusele loodavat mehhanismi. Samuti võib liikmesriik otsustada ühineda konkreetsel piiril ühe või mitme naaberliikmesriigiga olemasoleva tõhusa mehhanismiga, mille on ametlikult või mitteametlikult sisse seadnud üks või mitu naaberliikmesriiki. Kui selle mehhanismiga on võimalik ühineda, võib liikmesriik otsustada mitte kasutada vastavalt käesolevale määrusele loodavat mehhanismi. Käesolev määrus ei lähe seega kaugemale sellest, mis on vajalik määruse eesmärkide saavutamiseks neil piiriülestel aladel, mille jaoks liikmesriigid ei ole sisse seadnud tõhusaid õiguslike takistuste kõrvaldamise mehhanisme.

- **Vahendi valik**

Nagu eespool punktis 1 märgitud, on liikmesriigid teinud õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks iseseisvaid, kahepoolseid ja isegi mitmepoolseid algatusi.

Määrusega kehtestatakse liikmesriikidele kohustus seada iga piiri jaoks naaberliikmesriigiga sisse mehhanism õiguslike takistuste kõrvaldamiseks ühisel piiriülesel alal, kuid antakse samal ajal neile võimalus rakendada muid tõhusaid mehhanisme.

Soovitus ei oleks kõige tõhusam vahend, sest soovitused ei ole siduvad (vt ELi toimimise lepingu artikli 288 viies lõik).

Direktiiv ei oleks samuti kõige tõhusam vahend, sest direktiiv on saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku asjaomase riigi ametiasutuste otsustada (vt ELi toimimise lepingu artikli 288 kolmas lõik). Nagu on märgitud piirialade teatise punktis 3.2, võidakse ELi direktiivi ülevõtmisel luua kahes naaberliikmesriigis kaks eri süsteemi, mis seejärel sisepiiridel koos eksisteerivad. See võib tekitada keerulise olukorra ja mõnikord isegi õiguskindlusetust ning suurendada kulusid[15]. Käesolev ettepanek käsitleb just ELi tasandi meetodi kehtestamise

[15] Näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta sisaldab 19 juhtu, mille puhul kohaldatakse miinimumstandardeid, nt konkreetsete tähtaegade kehtestamisel. Seega on potentsiaalselt 19 juhtu, mille puhul piiriülest riigihanget võib olla eriti keeruline korraldada, kuna teatavates liikmesriikides kohaldatakse pikemaid tähtaegu kui teistes.

mehhanismi, sest vaid üksikud liikmesriigid on kehtestanud teistsuguse meetodi. Direktiiv võib seega tekitada piirialadel uusi erinevusi.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED, PÕHIÕIGUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ei kohaldata: uus õigusakt.

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Piiriülese poliitika põhimõtted tulenevad algselt 2015. aastal Luksemburgi eesistumise ajal tehtud tööst, mille tulemusena loodi liikmesriikide mitteametlik töörühm, mis on sellest alates korrapäraselt koos käinud. Mitteametlik töörühm on uurinud võimalusi püsivate piiritakistuste kõrvaldamiseks, eelkõige piiriüleste projektide elluviimisel. See rühm sõnastas ühe liikmesriigi eeskirjade (õigusnormide ja standardite) üle piiri naaberliikmesriigis kohaldamise põhimõtted. Tavaliselt osaleb rühma koosolekutel 10–15 liikmesriiki. Aktiivselt on tegutsenud ka liikmesriikide rühmitused, eelkõige Beneluxi Majandusliit ja Põhjamaade Ministrite Nõukogu.

Teised sidusrühmad, peamiselt piirialad ja institutsioonid, on juba mõnda aega soovinud sellist vahendit. Seda oli eriti näha piiriülese läbivaatamise ajal, mille regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat tegi ajavahemikus 2015–2017. Läbivaatamise ajal korraldati kõikides ELi ametlikes keeltes avalik konsultatsioon, millele saadi üle 620 vastuse. Piiriprobleemide võimalikku lahendust puudutava küsimuse peale palusid mitu vastajat sõnaselgelt komisjonil püüda edendada suuremat paindlikkust siseriiklike/piirkondlike õigusnormide rakendamisel piirialadel. Korduvalt tehti ettepanek vabastada piiriala siseriiklike õigusnormide kohaldamisest või kohandada neid õigusnorme piiriala tingimustele.

Regioonide Komitee ja Euroopa Parlament esitasid vastuseks teatisele „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“ arvamuse kavandid, milles nad avaldasid poolehoidu sellise vahendi väljatöötamise ettepanekule. Mõlemad arvamused võeti vastu 2018. aasta suvel.

• Mõjuhinnang

Interregi programmide mõju ja Euroopa lisaväärtust tunnistatakse laialdaselt. Paljudel juhtudel tulenevad piiriülesed tõkked (eelkõige seoses terviseteenuste, töösuhete reguleerimise, kohaliku avaliku transporditeenuse ja ettevõtluse arenguga) siiski haldustavade ja siseriiklike õigusraamistike erinevusest. Neid on ainult programmidega raske kõrvaldada, sest selleks on vaja otsuseid, mis tehakse väljaspool programmistruktuure.

Selle probleemi käsitlemiseks uurisid 2015. aastal nii eesistujariik Luksemburg kui ka mitu liikmesriiki ühe liikmesriigi eeskirjade kasutamist naaberliikmesriigis. Komisjon teeb ettepaneku hõlbustada selliste lahenduste rakendamist õigusliku valmisvahendi kasutuselevõtuga.

On kaks võimalust: Euroopa piiriülene kohustus (edaspidi „kohustus“), mis võimaldab tavapärastest eeskirjadest kõrvale kalduda, ja Euroopa piiriülene avaldus (edaspidi „avaldus“), mille puhul allakirjutanud võtavad ametlikult kohustuse võtta tavapäraste eeskirjade muutmiseks vastu õigusakt. See mehhanism:

- on vabatahtlik: liikmesriigid võivad otsustada selle mehhanismi kasuks või kasutada muid tõhusaid mehhanisme õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks;
- keskendub ELi-sisestele maismaapiiridele, kuid võimaldab liikmesriikidel rakendada seda ka mere- ja välispiiridel;
- hõlmab ühisprojekte, mis puudutavad piiriülesel alal mõju avaldavat taristuobjekti või üldist majandushuvi pakkuvat teenust, mida osutatakse piiriülesel alal.

Kui kõrvaldada 20 % sisepiiridel leiduvatest õiguslikest ja haldustakistustest, suureneks piirialade SKP 2 % võrra. Kohustus soodustab seda, pakkudes tasuta õigusraamistikku teatavate piiriüleste projektide kulude ja sissetöötamisaja vähendamiseks.

Raamistik aitaks lahendada teatavaid kulukaid keerulisi probleeme piiriüleste projektide elluviimisel. See ei sobi siiski automaatselt kõigile, vaid annab pigem liikmesriikidele võimaluse kavandada piirkondlikku konteksti kõige paremini sobivad lahendused.

- **Lihtsustamine**

Ei kohaldata: uus õigusakt.

- **Põhiõigused**

Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 6 tunnustab liit õigusi, vabadusi ja põhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, millel on aluslepingutega samaväärne õigusjõud. Veelgi enam, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud ja liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest tulenevad põhiõigused on liidu õiguse üldpõhimõtted.

Käesolev ettepanek käsitleb õiguslikku mehhanismi õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks ja on seetõttu adresseeritud eelkõige liikmesriikide ametiasutustele. Inimesed peaksid kokkulepitud lahendustest kasu saama. Käesoleva ettepaneku alusel toimuv õiguslike piiritakistuste kõrvaldamine peaks aitama piirialade elanikel kasutada oma põhiõigusi. Eelkõige hõlmab see õigust isikuandmete kaitsele (artikkel 8), õigust haridusele ning õigust saada kutse- ja täiendusõpet (artikkel 14), kutsevabadust ja õigust teha tööd (artikkel 15), eelkõige vabadust otsida tööd, töötada, teostada asutamisõigust ning pakkuda teenuseid kõikides liikmesriikides, ettevõtlusvabadust (artikkel 16), õigust sotsiaalkindlustusele ja sotsiaalteenustele (artikkel 34), õigust tervishoiule (artikkel 35) ning võimalust kasutada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid (artikkel 36).

Ettepanek hõlmab seetõttu ka piirialade elanike tõhusa õiguskaitse küsimust.

4. MÕJU EELARVELE

Käesoleval ettepanekul ei ole eeldatavasti vahetut mõju eelarvele, kuna sellega luuakse mehhanism, mitte rahastamisvahend.

Komisjonis loodud piirikeskuse kaasamisel puudub samuti vahetu mõju eelarvele, kuna keskus on juba loodud ja sinna on määratud konkreetsed töötajad.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Nagu iga ELi määrus, on kavandatud määrus tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides. ELi toimimise lepingu artikli 291 lõike 1 kohaselt võtavad liikmesriigid vastu kõik siseriikliku õiguse meetmed, mis on vajalikud liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamiseks. Nagu piirialade teatise punktis 3.2 märgitud, on liikmesriikidel isegi Euroopa õigusaktide olemasolu korral teatav paindlikkus ja vabadus nende õigusaktide kohaldamisel oma riiklikus süsteemis ja seoses ELi määruste üksikasjalike rakenduseeskirjadega. Selle tulemusel võib kahe eri süsteemi kooseksisteerimine sisepiiridel tekitada keerulise olukorra ja mõnikord isegi õiguskindlusetust ning suurendada kulusid. Järelikult on liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamiseks vaja ühtseid tingimusi. Nagu ELi toimimise lepingu artikli 291 lõike 2 kohaselt lubatud, võib kavandatud määrusega anda rakendamisvolitused komisjonile. Sarnaselt muude õigusaktide rakendamise kontrollimise meetodiga ELi tasandil[16] piirdub käesolev ettepanek sellega, et liikmesriikidelt nõutakse oma siseriiklike rakenduseeskirjade teatamist komisjonile, võimaldades seega komisonil hinnata, kas nende siseriiklike eeskirjadega rakendatakse käesolevat määrust tõhusalt.

Selleks et hinnata, kas vastavalt kavandatud määrusele loodud mehhanism on olnud täiendav tõhus vahend õiguslike takistuste kõrvaldamiseks piirialadel, peaks komisjon kooskõlas parema õigusloome tegevuskavaga[17] hindama olemasolevat õigusakti. Seepärast tehakse ettepanek, et komisjon edastaks – nagu Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse puhul – Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Regioonide Komiteele viie aasta jooksul pärast kavandatud määruse kohaldamise algust selle kohaldamise aruande, hinnates näitajate alusel määruse tõhusust, tulemuslikkust, asjakohasust, Euroopa lisaväärtust ja lihtsustamisvõimalusi.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

I peatükk. Üldsätted (artiklid 1–7)

I peatükis on sätestatud määruse reguleerimisese ja kohaldamisala, mõisted ja selgitused, liikmesriikide valik seoses käesoleva ettepaneku kohaselt loodava mehhanismi kasutamisega, riiklikud ja piirkondlikud piiriülesed koordineerimiskeskused liikmesriikides ning ELi tasandi koordineerimiskeskus.

Reguleerimisese (**artikkel 1**) on mehhanism asjaomases liikmesriigis ühise piiriülese ala suhtes naaberliikmesriigi õigussätete kohaldamiseks, kui tema enda õigusnormide kohaldamine oleks õiguslikuks takistuseks ühisprojekti (mis võib olla taristuobjekt või üldist majandushuvi pakkuv teenus) elluviimisele.

Mehhanismi raames sõlmitakse Euroopa piiriülene kohustus (edaspidi „kohustus“), mis on vahetult kohaldatav, või Euroopa piiriülene avaldus (edaspidi „avaldus“), mille puhul on nõutav liikmesriigi täiendav seadusandlik menetlus.

Kavandatud määruse kohaldamisala (**artikkel 2**) hõlmab ühiseid piirialasid maismaapiiridel. Piiriülese läbivaatamise käigus kogutud tõendite põhjal ja nagu on märgitud piirialade teatises, kogevad õiguslikke takistusi peamiselt maismaapiiridel suhtlevad isikud, sest

[16] Vt määruse (EÜ) nr 1082/2006 artikli 16 kolmas lõik: „Liikmesriik teatab komisjonile käesoleva artikli kohaselt vastu võetud sätted ning nende muudatused“.

[17] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule ja nõukogule „Parem õigusloome: paremad tulemused – tugevam liit“, COM(2016) 615 final, 14. september 2016.

inimesed ületavad iga päev või iga nädal piiri töötamiseks, õppimiseks, poes käimiseks või üldist majandushuvi pakkuvate rajatiste või teenuste kasutamiseks või nende kombinatsiooniks.

Artiklis 3 on esitatud kavandatud määruse sätete rakendamiseks vajalikud mõisted ja mõned selgitused, eelkõige seoses liikmesriikidega, kus on mitu seadusandlike volitustega territoriaalset üksust, et asjaomase liikmesriigi kõik asjakohased tasandid saaksid oma pädevusse kuuluvaid õiguslikke takistusi vajaduse korral muuta.

Subsidiaarsuse põhimõtte järgimiseks antakse liikmesriikidele võimalus valida kavandatud määruse kohaselt loodav mehhanism või jätkata õiguslike takistuste kõrvaldamiseks muude tõhusate mehhanismide kasutamist või ühineda teatavate piiride puhul muude tõhusate mehhanismidega (**artikkel 4**). Enamik liikmesriike peab tõenäoliselt kõigepealt vastu võtma õigusakti, et pädevad asutused saaksid sõlmida kohustuse, mis võimaldaks liikmesriigil erandina tavaliselt kohaldatavatest siseriiklikest eeskirjadest kohaldada piiriüleselt naaberliikmesriigi õigussätteid. Mõni liikmesriik võib lihtsalt lubada oma pädevatel asutustel liituda avaldusega, millega nad võtavad kohustuse teha tavaliselt kohaldatavatest siseriiklikest eeskirjadest erand ametliku õigusaktiga. Vahetult kohaldatava kohustuse korral jäävad tavaliselt kohaldatavad siseriiklikud eeskirjad kehtima, kuid kohustusega tehakse erand. Avalduse korral muudetakse ametlikult tavaliselt kohaldatavaid siseriiklikke eeskirju, et lubada sõnaselget erandit.

Liikmesriigid, kes valivad kavandatud määruse kohaselt loodava mehhanismi, on kohustatud looma riiklikud või liitriikide puhul piirkondlikud piiriülesed koordineerimiskeskused (**artikkel 5**). **Artiklis 6** on loetletud piirialade teatisega teatavaks tehtud ja komisjoni regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadis juba loodud ELi tasandi koordineerimiskeskuse ülesanded. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühtsed tingimused, antakse **artikliga 7** komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011[18] kohased rakendamisvolitused andmebaasi loomiseks ja selliste eeskirjade kehtestamiseks, mis käsitlevad andmebaasi haldamist, andmekaitset ja mudelit, mida kasutatakse siis, kui piiriülesed koordineerimiskeskused esitavad teavet mehhanismi rakendamise ja kasutamise kohta. Andmebaas peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001[19] andmekaitsesätetele.

II peatükk. Kohustuse või avalduse sõlmimise menetlus (artiklid 8–17)

Kohustuse või avalduse sõlmimise menetlus hõlmab algatamisdokumendi koostamist ja esitamist (**artiklid 8** ja **9**) nn algataja poolt, esialgset analüüsi, mille teeb liikmesriik, kellelt taotletakse naaberliikmesriigi õigussätete piiriülest kohaldamist (**artiklid 10** ja **11**), sõlmitava kohustuse või avalduse koostamist (**artiklid 12–15**) ja lõpuks kohustuse või avalduse sõlmimist ning selle allkirjastamist mõlema liikmesriigi pädevate asutuste poolt (**artiklid 16** ja **17**).

[18] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

[19] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

Artiklis 8 on täpsemalt kindlaks määratud, kes võib olla algataja: a) ühisprojekti algatamise või nii algatamise kui ka elluviimise eest vastutav avaliku või erasektori asutus (nt Strasbourgis ühistransporti korraldav äriühing, kes kavatseb pikendada trammiliini üle piiri Kehli linna Saksamaal); b) üks või mitu asjaomasel piiriülesel alal asuvat või seal avalikku võimu teostavat kohalikku või piirkondlikku ametiasutust (nt Strasbourgi linn, kommuunidevaheline struktuur Strasbourg Eurométropole või Kehli linn); c) piiriüleseks koostööks loodud ja asjaomasel piiriülesel alal asuv või seda vähemalt osaliselt hõlmav juriidiline isik või juriidilise isiku staatuseta üksus, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006 kohased Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused, euroregioonid ja sarnased üksused (nt ETKR Eurodistrict Strasbourg-Ortenau); d) piiriüleste alade nimel loodud organisatsioon, mille eesmärk on edendada piiriüleste territooriumide huve ning hõlbustada tegutsejate võrgustike loomist ja kogemuste jagamist, nagu Euroopa Piirialade Ühendus, Mission Opérationnelle Transfrontalière või Central European Service for Cross-border Initiatives, või e) mitu punktides a–d osutatud üksust koos.

Algataja koostab algatamisdokumendi, mis sisaldab **artiklis 9** loetletud elemente. Tavaliselt kohaldatavast siseriiklikust õigusest tehtav erand piirdub nii hõlmatava territooriumi kui ka kestuse puhul minimaalselt vajalikuga.

Olulised osalejad liikmesriikides, kellelt taotletakse kohustuse või avalduse sõlmimist, on asjaomased riiklikud või piirkondlikud piiriülesed koordineerimiskeskused, mis vahetavad teavet nii liikmesriigi kõikide pädevate asutustega kui ka naaberliikmesriigi asjaomas(t)e koordineerimiskeskus(t)ega (**artiklid 10** ja **11**). Piiriülene koordineerimiskeskus peab reageerima teatava tähtaja jooksul ja otsustama, kas kohustuse või avalduse sõlmimise menetlus algatatakse, kas õiguslik takistus on tegelikult olemas ja kas ühele või mitmele õiguslikule takistusele on juba leitud lahendus, mida saaks kasutada. Algatajalt võidakse paluda, et ta oma dokumenti muudaks või täiendaks (**artikkel 12**).

Kui leitakse, et algatamisdokument on täielik, koostab piiriülene koordineerimiskeskus kohustuse või avalduse kavandi, mille teksti ta lepib teatavaks tähtajaks kokku teise liikmesriigiga (**artiklid 13–15**), ja lõpuks sõlmib selle (**artiklid 16** ja **17**). Allkirjastatud kohustus ja avaldus peavad sisaldama artikli 14 lõikes 1 loetletud elemente. Allkirjastatud kohustus või avaldus edastatakse nii algatajale kui ka naaberliikmesriigi piiriülesele koordineerimiskeskusele, oma liikmesriigi pädevale asutusele, ELi koordineerimiskeskusele ning kohustust võtva liikmesriigi määratud asutusele ametlikuks avaldamiseks (**artikli 17 lõike 2 punkt e**).

III peatükk. Kohustuse ja avalduse rakendamine ja järelevalve (artiklid 18–20)

Kohustust rakendatakse asjakohasel juhul tavaliselt kohaldataval õigusel põhinevate olemasolevate haldusaktide muutmisega või piiriüleselt kohaldataval õigusel põhinevate uute haldusaktide vastuvõtmisega (**artikkel 18**). Kui keeruka õigusliku takistuse eri aspektide puhul on pädevad mitu asutust, lisatakse kohustusele neist igaühe jaoks ajakava. Subsidiaarsuse põhimõtet järgides peab nende muudetud või uute haldusaktide vastuvõtmist ja edastamist reguleerima siseriiklik haldusmenetlusõigus (artikli 18 lõige 5).

Avalduse rakendamiseks esitatakse pädevale seadusandlikule organile üks või mitu siseriikliku õiguse muutmise ettepanekut, mis käsitlevad vajalikke erandeid (**artikkel 19**).

Mõlemal juhul peab piiriülene koordineerimiskeskus pärast kõikide kavandatud etappide läbimist teavitama teise liikmesriigi piiriülest koordineerimiskeskust ja ELi koordineerimiskeskust (artikli 18 lõiked 4 ja 5 ning artikli 19 lõiked 6 ja 7).

Liikmesriigid võivad otsustada, et piiriülene koordineerimiskeskus võib pädevale asutusele meenutada artikli 14 lõike 3 ja artikli 18 lõike 1 kohaseid tähtaegu ja ajakavasid ning teavitada kohustuse võtnud pädeva asutuse üle järelevalvet tegevat asutust või pädevat valitsusliiget asjaomases kohustuses või avalduses kindlaksmääratud tähtaegade või ajakavade mittejärgimisest (artikli 6 lõike 2 punkt e).

Liikmesriigid peaksid otsustama, millised asutused teostavad järelevalvet konkreetse kohustuse täitmise ja avalduse kohaselt vastuvõetud muudetud sätete järgimise üle (**artikkel 20**). Haldusaktide alusel tuleks teostada järelevalvet nende adressaatide kohustuste ja õiguste täitmise üle. Liikmesriikidel peaks olema lubatud otsustada, kas see järelevalve usaldatakse oma õigusnormid üle kandnud liikmesriigi asutustele, sest need asutused tunnevad kõnealuseid eeskirju paremini, või usaldatakse see selle liikmesriigi asutustele, kus kõnealuseid sätteid kohaldatakse, sest need asutused tunnevad paremini kohustuse võtnud liikmesriigi ülejäänud õigussüsteemi ja adressaate reguleerivat õigust.

IV peatükk. Õiguskaitse kohustuse ja avalduse korral (artiklid 21 ja 22)

Lähtudes Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse määruse läbirääkimistel saadud kogemustest ja võttes arvesse teatavate liikmesriikide konkreetseid mureküsimusi, on asjakohane käsitleda nende piiriülesel alal elavate isikute õiguskaitse probleemi, kes leiavad, et kohustuse või avalduse alusel teise liikmesriigi õigussätte kohaldamisega seotud tegevuse või tegevusetusega on rikutud nende õigusi (**artikli 21 lõige 1**).

Nii kohustuse kui ka avalduse korral kohaldatakse kohustuse võtnud liikmesriigis naaberliikmesriigi õigust nii, nagu see oleks sätestatud tema enda õigusaktides, ja õiguskaitse andmine oleks seetõttu kohustuse võtnud liikmesriigi kohtute ülesanne, isegi kui isikute seaduslik elukoht on õigusnormid üle kandnud liikmesriigis. Sama peaks kehtima selle liikmesriigi vastase õiguskaitse suhtes, mille haldusakt vaidlustatakse (**artikli 21 lõige 2**). Näiteks tuleks haldusakt, mis lubab trammil sõita Saksamaa territooriumil Prantsuse õiguse alusel, vaidlustada ainult Saksamaa kohtutes.

Kohustuse ja avalduse kohaldamise järelevalve vastase õiguskaitse suhtes tuleks siiski kohaldada teistsugust lähenemisviisi. Kui naaberliikmesriigi (nt Prantsusmaa) ametiasutus on nõustunud teostama järelevalvet muudetud (Prantsuse sätete integreerimise ja tavaliselt kohaldatavatest Saksa sätetest erandi tegemisega) õiguse kohaldamise üle Saksamaal ja saab piiriülesel alal elavate isikute suhtes tegutseda enda nimel, on pädevad selle liikmesriigi kohtud, kus on nende isikute seaduslik elukoht (**artikli 22 lõige 1**). Nii et kui Prantsusmaa ametiasutus võib võtta enda nimel vastu haldusakti sellise trammiettevõtja suhtes, kelle seaduslik asukoht on Prantsusmaal (märkides, et trammiettevõtja ei ole järginud Saksamaa territooriumil elektrisignaalide tehniliste nõuete puhul Prantsuse õigust), on pädevad Prantsusmaa kohtud. Kui aga ülekandev pädev asutus ei saa tegutseda enda nimel, vaid ainult kohustuse võtnud pädeva asutuse nimel, on isiku seaduslikust elukohast olenemata pädevad kohustuse võtnud liikmesriigi kohtud (**artikli 22 lõige 2**). Nii et kui Prantsusmaa ametiasutus teostab järelevalvet Prantsuse õiguse järgimise üle, kuid haldusakt on vastu võetud Saksamaa ametiasutuse nimel, siis on pädevad Saksamaa kohtud.

V peatükk. Rakendus- ja lõppsätted (artiklid 23–26)

Selleks et tagada ühtsed tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning eelkõige piiriüleste koordineerimiskeskuste ja komisjoni vaheliseks teabevahetuseks komisjoni loodava ja hallatava andmebaasi abil, tuleks rakendamisvolitused anda komiteemenetlust käsitleva õigusakti kohaselt. Praktilisel ja koordineerimiseesmärgil on selleks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide koordineerimiskomitee (**artikkel 23**).

Lõppsätetega[20] kehtestatakse liikmesriikidele kohustus võtta vastu siseriiklikud sätted, mis on vajalikud kavandatud määruse tõhusa kohaldamise tagamiseks **(artikli 24 lõige 1**), ja teavitada komisjoni aasta jooksul kavandatud määruse jõustumisest nii nendest siseriiklikest rakendussätetest kui ka riiklike või piirkondlike piiriüleste koordineerimiskeskuste loomisest (**artikli 24 lõige 2**).

Kuna nendes sätetes täpsustatakse, milliseid asjaomase liikmesriigi piirialasid mehhanism hõlmab, saab komisjon hinnata, kas liikmesriigid on valinud täpsustamata piiride puhul erineva mehhanismi. Liikmesriigid peaksid sellisest artikli 4 kohasest valikust sellegipoolest ka sõnaselgelt teavitama, kuid tähtajata (**artikli 24 lõige 3**).

Artikliga 25 kehtestatakse komisjoni kohustus edastada viie aasta jooksul pärast kavandatud määruse vastuvõtmist selle kohaldamise aruanne.

Määruse kohaldamine tuleks ühe aasta võrra selle jõustumisest edasi lükata, et anda liikmesriikidele oma siseriiklike rakendussätete vastuvõtmiseks aasta aega (**artikkel 26**).

[20] Määruse (EÜ) nr 1082/2006 asjaomaste sätetega (artiklid 16–18) seotud kogemuste põhjal.

2018/0198 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb mehhanismi õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamiseks piiriüleses kontekstis

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[21],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[22],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Aluslepingu artikli 175 kolmandas lõigus on sätestatud, et asutamislepinguga ettenähtud sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse saavutamiseks võib võtta nimetatud artikli esimeses lõigus osutatud fondide väliseid erimeetmeid. Kogu liidu harmooniline areng ning majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamine eeldavad territoriaalse koostöö tugevdamist. Selleks tuleks vastu võtta territoriaalse koostöö toimingute elluviimise tingimuste parandamiseks vajalikud meetmed.

(2) Aluslepingu artiklis 174 on tunnistatud piirialade probleeme ja sätestatud, et liit peaks pöörama liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel neile piirkondadele erilist tähelepanu. Maismaa- ja merepiiride arvu suurenemise tõttu on liidul ja tema Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) kuuluvatel vahetutel naabritel 40 maismaa sisepiiri.

(3) Komisjon märkis oma teatises „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“[23] (edaspidi „piirialade teatis“), et viimastel aastakümnetel on Euroopa lõimimise protsess aidanud luua majanduskasvu ja võimalusi sisepiirialadel, mis enne olid valdavalt äärealad. Ühtse turu väljakujundamine 1992. aastal aitas liidus suurendada tootlikkust ja vähendada kulusid tänu tolliformaalsuste kaotamisele, tehniliste eeskirjade ühtlustamisele ja vastastikusele tunnustamisele ning konkurentsi tingimustes alanenud hindadele; ELi-sisene kaubavahetus on kümne aasta jooksul suurenenud 15 % ning on saavutatud täiendav majanduskasv ja loodud ligikaudu 2,5 miljonit töökohta.

---

21 *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

22 *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

23 Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“, COM(2017) 534 final, 20. september 2017.

(4) Piirialade teatises on esitatud tõendeid ka selle kohta, et piirialadel on endiselt mitmesuguseid õiguslikke takistusi, eelkõige seoses terviseteenuste, töösuhete reguleerimise, maksude ja ettevõtluse arenguga, ning haldustavade ja siseriiklike õigusraamistike erinevusest tulenevaid takistusi. Nende tõhusat koostööd pärssivate tõkete kõrvaldamiseks ei piisa ainult Euroopa territoriaalse koostöö rahalistest vahenditest ega Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste pakutavast institutsioonilisest toetusest koostööle.

(5) Alates 1990. aastast on üldiselt Interregina[24] tuntud Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames rakendatud programmidega toetanud liidu piirialadel piiriüleseid koostööprogramme, sealhulgas EFTA riike hõlmavaid programme. Interregi kaudu on rahastatud tuhandeid projekte ja algatusi, millega on soodustatud Euroopa lõimimist. Interregi programmide peamised saavutused on järgmised: suurem usaldus, paremad ühendused, puhtam keskkond, parem tervis ja suurem majanduskasv. Nii inimestevaheliste projektide kui ka taristuinvesteeringute ja institutsioonidevahelise koostöö algatustega on Interreg parandanud piirialade olukorda ja aidanud neid ümber kujundada. Interregi kaudu on toetatud ka koostööd teatavatel merepiiridel. Õiguslikud takistused on merepiirialadel siiski palju väiksem probleem, sest neid piire ei ole füüsiliselt võimalik töötamiseks, hariduse ja koolituse saamiseks, poes käimiseks, üldist majandushuvi pakkuvate rajatiste ja teenuste kasutamiseks või nende kombinatsiooniks või hädaolukordadele kiirreageerimiseks iga päev või mitu korda nädalas ületada.

(6) Interregi rahalist toetust piiriülesele koostööle täiendasid alates 2006. aastast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006[25] alusel loodud Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused (ETKR). Määruse (EÜ) nr 1082/2006 artikli 7 lõike 4 esimese lõigu kohaselt ei ole Euroopa territoriaalse koostöö rühmitustel siiski regulatiivseid volitusi õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamiseks piiriüleses kontekstis.

(7) Komisjon viitas oma piirialade teatises peale muude meetmete ka 2015. aastal Luksemburgi eesistumise ajal käivitatud algatusele: mitu liikmesriiki kaaluvad sellise uue piiriüleste projektide lihtsustamise vahendi eeliseid, mis võimaldaks vabatahtlikkuse alusel ja vastutavate pädevate asutuste nõusolekul kohaldada ühe liikmesriigi norme naaberliikmesriigis. Seda kohaldataks teatava ajaliselt piiratud ja piirialal toimuva konkreetse projekti või meetme suhtes, mille on käivitanud kohalikud või piirkondlikud ametiasutused.

(8) Teatavates liidu piirkondades on valitsustevahelisel, piirkondlikul ja kohalikul tasandil küll juba olemas mitmesugused tõhusad piiriülese koostöö mehhanismid, kuid need ei hõlma kaugeltki kõiki liidu piirialasid. Seepärast on olemasolevate süsteemide täiendamiseks vajalik sisse seada vabatahtlik mehhanismi õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamiseks kõikidel piirialadel (edaspidi „mehhanism“).

(9) Austades täielikult liikmesriikide põhiseaduslikku ja institutsioonilist ülesehitust, peaks selle mehhanismi kasutamine olema vabatahtlik nende asjaomase liikmesriigi piirialade puhul, kus on olemas muu tõhus mehhanism või kus selle saab koos naaberliikmesriigiga sisse seada. See peaks koosnema kahest meetmest: Euroopa

[24] Üksteisele on järgnenud viis Interregi programmitöö perioodi: Interreg I (1990–1993), Interreg II (1994–1999), Interreg III (2000–2006), Interreg IV (2007–2013) ja Interreg V (2014–2020).

[25] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1082/2006 Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse (ETKR) kohta (ELT L 210, 31.7.2006, lk 19).

piiriülese kohustuse (edaspidi „kohustus“) allakirjutamine ja sõlmimine või Euroopa piiriülese avalduse (edaspidi „avaldus“) allakirjutamine.

(10) Kohustus peaks olema vahetult kohaldatav, mis tähendab, et kohustuse sõlmimise korral tuleb teatavaid ühe liikmesriigi õigussätteid kohaldada naaberliikmesriigi territooriumil. Samuti peaks olema vastuvõetav, et liikmesriigid võtavad vastu kohustuse sõlmimist võimaldava õigusakti eesmärgiga vältida olukorda, kus muu ametiasutus peale seadusandliku organi teeb erandi selle seadusandliku organi poolt ametlikult vastuvõetud siseriiklikust õigusaktist ning kahjustab seega õigusselgust või läbipaistvust või mõlemat.

(11) Avalduse puhul oleks ikkagi nõutav liikmesriigi seadusandlik menetlus. Avaldust sõlmiv ametiasutus peaks tegema ametliku avalduse, et ta algatab teatavaks tähtajaks seadusandliku menetluse, mida on vaja tavaliselt kohaldatava siseriikliku õiguse muutmiseks ja sõnaselge erandina naaberliikmesriigi õiguse kohaldamiseks.

(12) Õiguslikke takistusi kogevad eelkõige maismaapiiridel suhtlevad isikud, sest inimesed ületavad neid piire iga päev või iga nädal. Selleks et käesoleva määruse mõju oleks suunatud piirile lähimatele aladele, kus naaberliikmesriikide lõimitus on suurim ja suhtlus tihedaim, tuleks seda kohaldada piiriülestele aladele NUTS 3. tasandi piirkonnas asuva kahe või enama liikmesriigi üksteise naabruses asuvate maismaapiirialadega hõlmatud territooriumi tähenduses[26]. See ei tohiks takistada liikmesriike kohaldamast mehhanismi ka merepiiridel ega välispiiridel muude kui EFTA riikidega.

(13) Selleks et koordineerida eri ametiasutuste – kelle hulka mõnes liikmesriigis kuuluvad riiklikud ja piirkondlikud seadusandlikud organid – ülesandeid asjaomases liikmesriigis ja ühe või mitme naaberliikmesriigi vahel, peaks iga liikmesriik, kes valib selle mehhanismi, olema kohustatud looma riiklikud ja vajaduse korral piirkondlikud piiriülesed koordineerimiskeskused ning määrama kindlaks nende ülesanded ja pädevuse mehhanismi eri etappides alates kohustuste ja avalduste algatamisest kuni nende sõlmimise, rakendamise ja järelevalveni.

(14) Komisjon peaks looma liidu tasandil koordineerimiskeskuse, nagu on märgitud piirialade teatises. See koordineerimiskeskus peaks vahetama teavet erinevate riiklike ja asjakohastel juhtudel piirkondlike piiriüleste koordineerimiskeskustega. Komisjon peaks looma kohustuste ja avalduste andmebaasi ning seda haldama kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001[27].

(15) Käesolevas määruses tuleks sätestada kohustuse või avalduse sõlmimise menetlus ning kirjeldada üksikasjalikult eri etappe: algatamisdokumendi koostamist ja esitamist, esialgset analüüsi, mille teeb liikmesriik, kes peab hakkama naaberliikmesriigi õigussätteid kohaldama, sõlmitava kohustuse või avalduse koostamist ja lõpuks nii kohustuse kui ka avalduse sõlmimise menetlust. Samuti tuleks üksikasjalikult sätestada nii algatamisdokumendis kui ka kohustuse ja avalduse kavandis ja lõppversioonis sisalduvad elemendid ning kohaldatavad tähtajad.

(16) Täpsemalt tuleks käesolevas määruses määratleda, kes võib olla ühisprojekti algataja. Kuna mehhanism peaks parandama piiriüleste ühisprojektide elluviimist, peaks

---

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

[27] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

esimene rühm hõlmama sellist ühisprojekti algatavaid või nii seda algatavaid kui ka elluviivaid asutusi. Projekti mõistet tuleks tõlgendada laialt, et see hõlmaks konkreetset taristuobjekti või mitut teatava territooriumiga seotud tegevust või mõlemat. Teiseks peaks algatamisõigus olema asjaomasel piiriülesel alal asuval või seal avalikku võimu teostaval kohalikul või piirkondlikul ametiasutusel, et kohaldada takistuseks olevat siseriiklikku õigust, kuid selle õiguse muutmine või sellest erandi tegemine ei kuulu tema institutsioonilisse pädevusse. Kolmandaks peaksid algatajaks olema piiriüleseks koostööks loodud ja asjaomasel piiriülesel alal asuvad või seda vähemalt osaliselt hõlmavad üksused, sealhulgas Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused või sarnased piiriülest arengut struktureeritult korraldavad üksused. Samuti peaks algatamisõigus olema piiriülesele koostööle spetsialiseerunud organisatsioonidel, kes võivad teada võrreldavale probleemile mujal liidus leitud tõhusaid lahendusi. Takistusest otseselt mõjutatud asutuste ja piiriülese koostöö asjatundjate sünergia saavutamiseks võivad kõik rühmad algatada mehhanismi koos.

(17) Olulised osalejad liikmesriikides, kellelt taotletakse kohustuse või avalduse sõlmimist, peaksid olema asjaomased riiklikud või piirkondlikud piiriülesed koordineerimiskeskused, mis vahetavad teavet nii oma liikmesriigi kõikide pädevate asutustega kui ka naaberliikmesriigi vastava koordineerimiskeskusega. Samuti tuleks selgelt sätestada, et piiriülene koordineerimiskeskus võib otsustada, kas kohustuse või avalduse sõlmimise menetlus algatatakse või kas ühele või mitmele õiguslikule takistusele on juba leitud lahendus, mida saaks kasutada. Teisalt tuleks ka sätestada, et liikmesriik, kelle õigussätteid kavatsetakse kohaldada teises liikmesriigis, võib keelata nende kohaldamise väljaspool oma territooriumi. Otsus peaks olema põhjendatud ja sellest tuleks teavitada.

(18) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada sõlmitavate ja allkirjastatavate kohustuste ja avalduste rakendamise, kohaldamise ja järelevalve üksikasjalikud eeskirjad.

(19) Vahetult kohaldatava kohustuse rakendamine peaks seisnema teise liikmesriigi siseriiklike sätete kohaldamises. See peaks tähendama tavaliselt kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt vastuvõetud õiguslikult siduvate haldusaktide muutmist või kui neid ei ole veel vastu võetud, siis uute haldusaktide vastuvõtmist teise liikmesriigi õigusnormide alusel. Kui keeruka õigusliku takistuse eri aspektide puhul on pädevad mitu asutust, tuleks kohustusele lisada iga aspekti jaoks ajakava. Subsidiaarsuse põhimõtet järgides peaks nende muudetud või uute haldusaktide vastuvõtmine ja edastamine toimuma siseriikliku haldusmenetlusõiguse kohaselt.

(20) Avalduse rakendamine peaks seisnema eelkõige kehtiva siseriikliku õiguse muutmiseks või sellest erandi tegemiseks seadusandliku ettepaneku koostamises ja esitamises. Vastuvõetud muudatused või erandid tuleks avalikustada ning seejärel tuleks neid ka õiguslikult siduvate haldusaktide muutmise ja vastuvõtmise teel kohustustega sarnaselt rakendada.

(21) Haldusaktide alusel tuleks teostada järelevalvet nende adressaatide kohustuste ja õiguste täitmise üle. Liikmesriikidel peaks olema lubatud otsustada, kas see järelevalve usaldatakse oma õigusnormid üle kandnud liikmesriigi asutustele, sest need asutused tunnevad kõnealuseid eeskirju paremini, või usaldatakse see järelevalve selle liikmesriigi asutustele, kus kõnealuseid sätteid kohaldatakse, sest need asutused tunnevad paremini kohustuse võtnud liikmesriigi ülejäänud õigussüsteemi ja adressaate reguleerivat õigust.

(22) Tuleks täpsustada nende piiriülestel aladel elavate isikute kaitset, keda kohustuse ja vastavalt avaldusele muudetud õigusaktide kohaldamine ja järelevalve otseselt või

kaudselt mõjutavad ning kes leiavad, et tegevuse või tegevusetusega on rikutud nende õigusi. Nii kohustuse kui ka avalduse korral kohaldatakse kohustuse võtnud liikmesriigis naaberliikmesriigi õigust nii, nagu see oleks sätestatud tema enda õigusaktides, ja õiguskaitse andmine oleks seetõttu kohustuse võtnud liikmesriigi kohtute ülesanne, isegi kui isikute seaduslik elukoht on õigusnormid üle kandnud liikmesriigis. Sama põhimõte peaks kehtima selle liikmesriigi vastase õiguskaitse suhtes, mille haldusakt vaidlustatakse. Kohustuse ja avalduse kohaldamise järelevalve vastase õiguskaitse suhtes tuleks siiski kohaldada teistsugust lähenemisviisi. Kui õigusnormid üle kandnud liikmesriigi ametiasutus on nõustunud tegema järelevalvet kohustuse võtnud liikmesriigi muudetud õigussätete kohaldamise üle ja saab piiriülesel alal elavate isikute suhtes tegutseda kohustuse võtnud liikmesriigi asutuste eest, kuid enda nimel, peaksid olema pädevad selle liikmesriigi kohtud, kus on nende isikute seaduslik elukoht. Kui aga ülekandev pädev asutus ei saa tegutseda enda nimel, vaid ainult kohustuse võtnud pädeva asutuse nimel, peaksid isiku seaduslikust elukohast olenemata olema pädevad kohustuse võtnud liikmesriigi kohtud.

(23) Käesolevas määruses tuleks sätestada eeskirjad, mis käsitlevad selle rakendamist, selle kohaldamise järelevalvet ja liikmesriikide kohustusi seoses oma siseriiklike rakenduseeskirjadega.

(24) Andmebaasi loomiseks kooskõlas artikliga 8 tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused selliste eeskirjade kehtestamiseks, mis käsitlevad andmebaasi haldamist, andmekaitset ja mudelit, mida kasutatakse siis, kui piiriülesed koordineerimiskeskused esitavad teavet mehhanismi rakendamise ja kasutamise kohta. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011[28] kohase nõuandemenetlusega. Praktilisel ja koordineerimiseesmärgil peaks rakendusaktide vastuvõtmise menetluse korral olema pädevaks komiteeks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide koordineerimiskomitee.

(25) Siseriiklikes rakenduseeskirjades tuleb täpsustada, milliseid asjaomase liikmesriigi piirialasid kohustus või avaldus hõlmab. Sellest tulenevalt saab komisjon hinnata, kas liikmesriik on valinud mainimata piiri suhtes muu mehhanismi.

(26) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust isikuandmete kaitsele (artikkel 8), õigust haridusele (artikkel 14), kutsevabadust ja õigust teha tööd (artikkel 15), eelkõige vabadust otsida tööd, töötada, teostada asutamisõigust ning pakkuda teenuseid kõikides liikmesriikides, ettevõtlusvabadust (artikkel 16), õigust sotsiaalkindlustusele ja sotsiaalteenustele (artikkel 34), õigust tervishoiule (artikkel 35) ning võimalust kasutada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid (artikkel 36).

(27) Territoriaalse koostöö tingimused tuleks luua kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Liikmesriigid on teinud õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks iseseisvaid, kahepoolseid või isegi mitmepoolseid algatusi. Neid mehhanisme ei ole siiski kõikides liikmesriikides või konkreetse liikmesriigi kõikide piiride puhul. Liidu tasandil seni pakutud rahastamisvahendid (peamiselt Interreg) ja õiguslikud vahendid (peamiselt Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused) ei ole olnud piisavad õiguslike piiritakistuste kõrvaldamiseks kogu liidus. Järelikult ei suuda liikmesriigid kavandatud meetme eesmärke ei kesktasandil ega

[28] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

piirkondlikul ja kohalikul tasandil piisavalt saavutada ning neid on kavandatud meetme ulatuse või mõju tõttu parem saavutada liidu tasandil. Seetõttu peab liidu seadusandja võtma lisameetmeid.

(28) Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei tohiks liidu meetme sisu ega vorm minna aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Vastavalt käesolevale määrusele loodava erimehhanismi kasutamine on vabatahtlik. Kui liikmesriik otsustab jätkata konkreetsel piiril ühe või mitme naaberliikmesriigiga õiguslike takistuste kõrvaldamist konkreetsel piiriülesel alal tõhusate mehhanismidega, mille ta on sisse seadnud riigi tasandil või ametlikult või mitteametlikult koos ühe või mitme naaberliikmesriigiga, ei ole vaja vastavalt käesolevale määrusele loodavat mehhanismi valida. Vastavalt käesolevale määrusele loodavat mehhanismi ei ole vaja valida ka juhul, kui liikmesriik otsustab konkreetsel piiril ühe või mitme naaberliikmesriigiga ühineda olemasoleva tõhusa mehhanismiga, mille on ametlikult või mitteametlikult sisse seadnud üks või mitu naaberliikmesriiki, tingimusel et selle mehhanismiga on võimalik ühineda. Käesolev määrus ei lähe seega kaugemale sellest, mis on vajalik määruse eesmärkide saavutamiseks neil piiriülestel aladel, mille jaoks liikmesriigid ei ole sisse seadnud tõhusaid õiguslike takistuste kõrvaldamise mehhanisme,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
Üldsätted

Artikkel 1
Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse mehhanism (edaspidi „mehhanism“), mis võimaldab ühel liikmesriigil piiriülese piirkonna puhul kohaldada teise liikmesriigi õigusaktide sätteid, kui esimese liikmesriigi õigusaktide sätete kohaldamine kujutaks endast õiguslikku takistust ühisprojekti rakendamisel.

2. Mehhanism koosneb ühest järgmistest meetmetest:

   (a) Euroopa piiriülese kohustuse sõlmimine, mis on isejõustuv,

   (b) Euroopa piiriülese avalduse sõlmimine, mis nõuaks liikmesriigis seadusandlikku menetlust.

3. Käesolevas määruses sätestatakse ka:

   (a) liikmesriikides asuvate piiriüleste koordineerimiskeskuste korraldus ja ülesanded,

   (b) komisjoni koordineerijaroll seoses mehhanismiga,

   (c) piiriülese piirkonna territooriumil elavate isikute õiguskaitse seoses mehhanismiga.

Artikkel 2
Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse artikli 3 punktis 1 määratletud piiriüleste piirkondade suhtes.

2. Kui liikmesriik koosneb mitmest territoriaalüksusest, millel on seadusandlikud volitused, kohaldatakse käesolevat määrust ka kõnealuste territoriaalüksuste, sealhulgas nende vastavate asutuste või õigusnormide suhtes.

Artikkel 3
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „piiriülene piirkond“ – territoorium, mis hõlmab NUTS 3. tasandi piirkonnas asuva kahe või enama liikmesriigi üksteise naabruses asuvaid maismaapiirialasid;

(2) „ühisprojekt“ – kõnealuses piiriüleses piirkonnas mõju avaldav taristuobjekt või üldist majandushuvi pakkuv teenus, mida osutatakse piiriüleses piirkonnas;

(3) „õigusnorm“ – ühisprojekti suhtes kohaldatav õigus- või haldusnorm, eeskiri või haldustava, olenemata sellest, kas see on vastu võetud või rakendatav seadusandliku või täidesaatva organi poolt;

(4) „õiguslik takistus“ – mis tahes õigusnorm seoses ühisprojekti kavandamise, arendamise, personali, rahastamise või toimimisega, mis takistab piiriala potentsiaali piiriülese suhtluse puhul;

(5) „algataja“ – osaleja, kes tuvastab õigusliku takistuse ja käivitab mehhanismi, esitades algatusdokumendi;

(6) „algatusdokument“ – dokument, mille on koostanud üks või mitu algatajat mehhanismi käivitamiseks;

(7) „kohustuse võtnud liikmesriik“ – liikmesriik, kelle territooriumil kohaldatakse õigusnormid üle kandnud liikmesriigi üht või mitut õigusnormi Euroopa piiriülese kohustuse (edaspidi „kohustus“) või Euroopa piiriülese avalduse (edaspidi „avaldus“) alusel, või juhul, kui selleks puudub sobiv õigusnorm, liikmesriik, kus luuakse *ad hoc* õiguslik lahendus;

(8) „õigusnormid üle kandnud liikmesriik“ – liikmesriik, kelle õigusnorme kohaldatakse kohustuse võtnud liikmesriigis vastava kohustuse või avalduse alusel;

(9) „kohustuse võtnud pädev asutus“ – asutus kohustuse võtnud liikmesriigis, kes on pädev nõustuma üle kandnud liikmesriigi õigusnormide kohaldamisega oma territooriumil vastavalt konkreetsele kohustusele või, kui tegemist on avaldusega, kes on nõus võtma kohustuse alustada seadusandlikku menetlust, mis on vajalik erandi tegemiseks oma siseriiklikest õigusaktidest;

(10) „õigusnormid üle kandnud pädev asutus“ – asutus õigusnormid üle kandnud liikmesriigis, kes on pädev võtma vastu õigusnorme, mida kohaldatakse kohustuse võtnud liikmesriigis, ja kes on pädev selle kohaldamisel oma territooriumil või mõlemad;

(11) „kohaldamise piirkond“ – piirkond kohustuse võtnud liikmesriigis, kus kohaldatakse ülekandnud liikmesriigi õigusnorme või *ad hoc* õiguslikku lahendust.

Artikkel 4

Liikmesriikide võimalused õiguslike takistuste kõrvaldamisel

1. Liikmesriigid valivad, kas kasutavad mehhanismi või olemasolevaid võimalusi selliste õiguslike takistuste kõrvaldamisel, mis segavad ühisprojekti rakendamist piiriülestes piirkondades konkreetsel piiril ühe või mitme naaberliikmesriigiga.

2. Liikmesriik võib otsustada ühineda konkreetsel piiril ühe või mitme naaberliikmesriigiga olemasoleva tõhusa viisiga, mille on ametlikult või mitteametlikult sisse seadnud üks või mitu naaberliikmesriiki.

3. Liikmesriigid võivad mehhanismi kasutada ka merepiiriga eraldatud piiriülestes piirkondades või ühe või mitme liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi piiriülestes piirkondades või ühe või mitme ülemeremaa ja -territooriumi piiriülestes piirkondades.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast käesoleva artikli alusel tehtud otsusest.

Artikkel 5

Piiriülesed koordineerimiskeskused

1. Kui liikmesriik otsustab kasutada mehhanismi, moodustab ta ühe või mitu piiriülest koordineerimiskeskust ühel järgmistest viisidest:

   (a) määrab riiklikul või piirkondlikul tasandil või mõlemal tasandil piiriülese koordineerimiskeskuse eraldi organina;

   (b) moodustab piiriülese koordineerimiskeskuse olemasoleva asutuse või organi raames, riiklikul või piirkondlikul tasandil;

   (c) annab sobivale asutusele või organile täiendavad ülesanded riikliku või piirkondliku piiriülese koordineerimiskeskusena.

2. Kohustuse võtnud liikmesriik ja õigusnormid üle kandnud liikmesriik otsustavad ka järgmist:

   (a) kas kohustuse võivad sõlmida ja alla kirjutada ning otsustada, millisest kohaldatavast siseriiklikust õigusaktist võib alates kõnealuse kohustuse jõustumise kuupäevast erandi teha, piiriülesed koordineerimiskeskused või kohustuse võtnud või õigusnormid üle kandnud pädevad asutused; või

   (b) kas avalduse võivad alla kirjutada piiriülesed koordineerimiskeskused või kohustuse võtnud või õigusnormid üle kandnud pädevad asutused ning selles ametlikult kinnitada, et kohustuse võtnud pädev asutus teeb kõik vajaliku, et kõnealuse liikmesriigi pädevad seadusandlikud asutused võtaksid õigusaktid või muud aktid vastu kokkulepitud tähtajaks.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni määratud piiriülestest koordineerimiskeskustest käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks.

Artikkel 6

Piiriüleste koordineerimiskeskuste ülesanded

1. Igal piiriülesel koordineerimiskeskusel on vähemalt järgmised ülesanded:

   (a) rakendada menetlust, mis on sätestatud artiklites 10 ja 11;

(b) koordineerida kõigi oma liikmesriigi territooriumit puudutavate kohustuste ja avalduste ettevalmistamist, allakirjutamist, rakendamist ja järelevalvet;

(c) luua ja hallata andmebaasi, mis hõlmab kõiki piiriüleseid koordineerimiskeskusi, mis käsitlevad oma liikmesriigi territooriumi;

(d) nende olemasolu korral pidada ühendust naaberriikide piiriüleste koordineerimiskeskustega või piiriüleste koordineerimiskeskustega teistes territoriaalsetes üksustes, kellel on seadusandlikud volitused oma liikmesriigis või teises liikmesriigis;

(e) pidada ühendust komisjoniga;

(f) toetada komisjoni seoses tema avalduste ja kohustuste andmebaasiga.

2. Iga liikmesriik või territoriaalne üksus, kellel on kõnealuses liikmesriigis seadusandlikud volitused, võib vastavale piiriülesele koordineerimiskeskusele usaldada ka järgmised ülesanded:

(a) vajaduse korral sõlmida kohustusi või avaldusi vastavalt artikli 16 lõikele 2 ja artikli 17 lõikele 2;

(b) algataja taotluse korral toetada kõnealust algatajat muu hulgas samas liikmesriigis asuva kohustuse võtnud pädeva asutuse või teises liikmesriigis asuva õigusnormid üle kandnud pädeva asutuse kindlakstegemisel;

(c) kohustuse võtnud pädeva asutuse taotlusel, mis asub teises liikmesriigis, kus ei ole oma piiriülest koordineerimiskeskust, teostada algatusdokumendi esialgne analüüs;

(d) jälgida kõigi oma liikmesriigi territooriumit puudutavate kohustuste ja avalduste rakendamist;

(e) tuletada kohustuse võtnud pädevale asutusele meelde konkreetse kohustuse või avaldusega kehtestatud tähtaegu ja nõuda vastust vastava tähtaja jooksul;

(f) teavitada asutust, kes teostab kohustuse võtnud pädeva asutuse üle järelevalvet, mis tahes konkreetse kohustuse või avaldusega kehtestatud tähtaegadest, millest kinni ei peetud.

3. Kui vähemalt ühe õigusliku takistuse puhul on tegemist riikliku tasandi seadusandliku pädevuse küsimusega, täidab artiklites 9–17 sätestatud ülesandeid riiklik piiriülene koordineerimiskeskus ja koordineerib tegevust sama liikmesriigi asjaomaste piirkondlike piiriüleste koordineerimiskeskustega, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on otsustanud, et artiklites 14–17 sätestatud ülesanded usaldatakse kohustuse võtnud pädevale asutusele riiklikul tasandil.

4. Kui ühegi õigusliku takistuse puhul ei ole tegemist riikliku tasandi seadusandliku pädevuse küsimusega, täidab artiklites 9–17 sätestatud ülesandeid piirkondlik piiriülene koordineerimiskeskus ja koordineerib tegevust sama liikmesriigi muude piirkondlike piiriüleste koordineerimiskeskustega, kui ühisprojektiga on seotud rohkem kui üks territoriaalne üksus, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on otsustanud, et artiklites 14–17 sätestatud ülesanded usaldatakse riiklikule piiriülesele koordineerimiskeskusele. Kõnealune piirkondlik piiriülene koordineerimiskeskus teavitab riiklikku piiriülest koordineerimiskeskust kõigist kohustuse või avalduse menetlustest.

Artikkel 7

Komisjoni koordineerimisülesanded

1. Komisjon täidab järgmisi koordineerimisülesandeid:

   (a) peab ühendust piiriüleste koordineerimiskeskustega;

   (b) avaldab ja peab kõikide riiklike ja piirkondlike piiriüleste koordineerimiskeskuste ajakohastatud loetelu;

   (c) loob ja haldab andmebaasi kõikide kohustuste ja avalduste kohta.

2. Komisjon võtab vastu rakendusakti lõike 1 punktis c osutatud andmebaasi toimimise kohta ja vormid, mida piiriülesed koordineerimiskeskused kasutavad teabe esitamisel mehhanismi rakendamise ja kasutamise kohta. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

II PEATÜKK
Kohustuse või avalduse allakirjutamise menetlus

Artikkel 8

Algatusdokumendi ettevalmistamine ja esitamine

1. Algataja määrab kindlaks õiguslikud takistused seoses ühisprojekti kavandamise, arendamise, rahastamise, personali või toimimisega.

2. Algataja on üks järgmistest:

   (a) ühisprojekti algatamise või nii algatamise kui ka elluviimise eest vastutav avaliku või erasektori asutus;

   (b) üks või mitu asjaomases piiriüleses piirkonnas asuvat või seal avalikku võimu teostavat kohalikku või piirkondlikku ametiasutust;

   (c) piiriüleseks koostööks loodud ja asjaomases piiriüleses piirkonnas asuv või seda vähemalt osaliselt hõlmav juriidiline isik või juriidilise isiku staatuseta üksus, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1082/2006 kohased Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused, euroregioonid ja sarnased üksused;

   (d) piiriüleste piirkondade nimel loodud organisatsioon, mille eesmärk on edendada piiriüleste territooriumide huve ning hõlbustada tegutsejate võrgustike loomist ja kogemuste jagamist, nagu Euroopa Piirialade Ühendus, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* või *Central European Service for Cross-border Initiatives*; või

   (e) mitu punktides a–d osutatud üksust koos.

3. Algataja valmistab ette algatamisdokumendi, mis koostatakse artikli 9 kohaselt.

4. Algataja saadab algatamisdokumendi kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele ja koopia õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele.

Artikkel 9

Algatamisdokumendi sisu

1. Algatamisdokument sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

(a) ühisprojekti ja selle konteksti kirjeldus, vastava õigusliku takistuse kirjeldus kohustuse võtnud liikmesriigis ja õigusliku takistuse kõrvaldamise põhimõtted;

(b) loetelu õigusnormid üle kandnud liikmesriigi õigusnormidest, millega kõrvaldatakse õiguslik takistus, või, kui sobiv õigusnorm puudub, ettepanek *ad hoc* õiguslikuks lahenduseks;

(c) kohaldamise piirkonna põhjendus;

(d) eeldatav kestus või, juhul kui see on nõuetekohaselt põhjendatud, piiramatu kestus;

(e) kohustuse võtnud pädevate asutuste loetelu;

(f) õigusnormid üle kandnud pädevate asutuste loetelu;

2. Kohaldamise piirkond peab piirduma miinimumiga, mis on vajalik ühisprojekti tõhusaks rakendamiseks.

Artikkel 10

Algatamisdokumendi esialgne analüüs kohustuse võtnud liikmesriigi poolt

1. Pädev piiriülene koordineerimiskeskus analüüsib algatamisdokumenti. Ta teeb koostööd kõigi kohustuse võtnud pädevate asutustega ja riiklike või, kui see on asjakohane, piirkondlike piiriüleste koordineerimiskeskustega kohustuse võtnud liikmesriigis ja riiklike piiriüleste koordineerimiskeskustega õigusnorme üle kandvas liikmesriigis.

2. Kolme kuu jooksul pärast algatamisdokumendi laekumist võtab pädev piiriülene koordineerimiskeskus ühe või mitu järgmistest meetmetest, mis edastatakse algatajale kirjalikult:

(a) teatab algatajale, et algatamisdokument on koostatud vastavalt artiklile 9 ja on seega vastuvõetav;

(b) nõuab vajaduse korral muudetud algatamisdokumendi esitamist või täiendavat konkreetset teavet, põhjendades, miks ja millises osas ei ole algatamisdokument piisav;

(c) teavitab algatajat oma hinnangust, et õiguslikud takistused puuduvad, tuues välja põhjused ning osutades ka õiguskaitsevahendile nimetatud otsuse vastu kohustuse võtnud liikmesriigi õigusaktide alusel;

(d) teavitab algatajat oma hinnangust, et õiguslik takistus seisneb mõnes artikli 12 lõikes 4 loetletud juhtumis, ning kirjeldab kohustuse võtnud pädeva asutuse kohustust muuta või kohandada õiguslikku takistust;

(e) teavitab algatajat oma hinnangust, et õiguslikud takistused koosnevad ühest artikli 12 lõikes 4 nimetatud olukorrast, tuues välja põhjused, miks keeldutakse õiguslikku takistust muutmast või kohandamast ning osutades õiguskaitsevahendile nimetatud otsuse vastu kohustuse võtnud liikmesriigi õigusaktide alusel;

(f) võtab algataja ees kohustuse leida lahendus õiguslikele takistustele kuue kuu jooksul, kas kirjutades alla kohustusele õigusnorme üle kandva liikmesriigi piiriülese koordineerimiskeskusega või üle kandva pädeva asutusega, mille on määranud õigusnorme üle kandev liikmesriik, või tehes ettepaneku *ad hoc*

õiguslikuks lahenduseks kohustuse võtnud liikmesriigi õigusraamistiku kohaselt.

3. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib kohustuse võtnud pädev asutus pikendada lõike 2 punktis f osutatud tähtaega maksimaalselt kuue kuu võrra, teavitades sellest algatajat ja õigusnorme üle kandvat liikmesriiki, esitades põhjused kirjalikult.

Artikkel 11

Algatamisdokumendi esialgne analüüs õigusnorme üle kandnud liikmesriigi poolt

Algatamisdokumendi kättesaamisel täidab õigusnorme üle kandnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus samuti artikli 10 lõikes 2 loetletud ülesanded ning võib saata oma esialgse reaktsiooni kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele.

Artikkel 12

Algatamisdokumendi esialgse analüüsi järelmeetmed

1. Kui kohustuse võtnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus nõuab läbivaadatud algatamisdokumenti või konkreetset lisateavet, analüüsib ta läbivaadatud algatamisdokumenti või konkreetset lisateavet või mõlemat ning võtab meetmed kolme kuu jooksul alates nende saamisest, samamoodi nagu algatamisdokument oleks esitatud esimest korda.

2. Kui kohustuse võtnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus on seisukohal, et läbivaadatud algatamisdokument ei ole jätkuvalt koostatud kooskõlas artikliga 10 või konkreetne lisateave ei ole jätkuvalt piisav, teatab ta kolme kuu jooksul alates läbivaadatud algatamisdokumendi saamisest algatajale kirjalikult oma otsusest lõpetada menetlus. Otsus peab olema nõuetekohaselt põhjendatud.

3. Kui kohustuse võtnud liikmesriigi pädeva piiriülese koordineerimiskeskuse või kohustuse võtnud pädeva asutuse analüüsis jõutakse järeldusele, et algatamisdokumendis kirjeldatud õiguslik takistus tuleneb asjaomaste õigusnormide vääriti mõistmisest või vääriti tõlgendamisest või vähesest teabest asjaomaste õigusnormide kohta, lõpeb menetlus sellega, et algatajale teatatakse, et hinnangulisest õiguslikku takistust ei esine.

4. Kui õiguslik takistus seisneb üksnes kohustuse võtnud liikmesriigi haldusnormis, eeskirjas või haldustavas või sellises haldusnormis, eeskirjas või haldustavas, mis selgelt eristub seadusandliku menetlusega vastu võetavast õigusnormist ning seda saab seetõttu muuta või kohandada ilma seadusandliku menetluseta, teatab kohustuse võtnud pädev asutus algatajale oma keeldumisest või soovist muuta või kohandada asjaomast haldusnormi, eeskirja või haldustava kaheksa kuu jooksul.

5. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib kohustuse võtnud pädev asutus pikendada lõikes 4 osutatud tähtaega maksimaalselt kaheksa kuu võrra, teavitades sellest algatajat ja õigusnorme üle kandvat liikmesriiki, esitades põhjused kirjalikult.

Artikkel 13

Kohustuse või avalduse projekti ettevalmistamine

Kohustuse võtnud liikmesriigi piiriülene koordineerimiskeskus või kohustuse võtnud pädev asutus koostab algatamisdokumendi alusel kohustuse või avalduse projekti kooskõlas artikliga 14.

Artikkel 14

Kohustuse või avalduse projekti sisu

1. Kohustuse projekt sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

   (a) ühisprojekti ja selle konteksti kirjeldus, vastava õigusliku takistuse kirjeldus ja õigusliku takistuse kõrvaldamise põhimõtted;

   (b) loetelu konkreetsetest õigusnormidest, mis kujutavad endast õiguslikku takistust ning mida ei tuleks seetõttu ühisprojekti puhul kohaldada;

   (c) kohaldamise piirkond;

   (d) kohustuse kestus ja selle põhjendus;

   (e) kohustuse võtnud pädev asutus või pädevad asutused;

   (f) õigusnormid üle kandnud liikmesriigi konkreetsed õigusnormid, mida ühisprojekti puhul kohaldatakse;

   (g) ettepanek *ad hoc* õiguslikuks lahenduseks, kui õigusnormid üle kandva liikmesriigi õigusraamistikus puudub asjakohane õigusnorm;

   (h) õigusnormid üle kandnud pädev asutus või pädevad asutused;

   (i) kohustuse võtnud liikmesriigi asutus või asutused, kes vastutavad rakendamise ja järelevalve eest;

   (j) õigusnormid üle kandnud liikmesriigi asutus või asutused, kellele tehase ettepanek ühiselt vastutada rakendamise ja järelevalve eest;

   (k) kohustuse jõustumise kuupäev.

   Punktis k osutatud jõustumise kuupäev on kas kuupäev, mil viimane kahest piiriülesest koordineerimiskeskusest või pädevast asutusest kohustusele alla kirjutas, või kuupäev, mil sellest teatati algatajale.

2. Lisaks lõikes 1 loetletud elementidele sisaldab kohustuse projekt ka kohaldamise kuupäeva, mis võib:

   (a) olla sama, mis kohustuse jõustumise kuupäev;

   (b) kehtestuda tagasiulatuvalt;

   (c) olla lükatud edasi tulevikku.

3. Lisaks lõikes 1 loetletud elementidele sisaldab avalduse projekt ka ametlikku avaldust kuupäeva või kuupäevade kohta, mil iga kohustuse võtnud pädev asutus esitab ametliku ettepaneku vastavale seadusandlikule organile, et siseriiklikke õigusnorme vastavalt muuta.

   Esimeses lõigus osutatud kuupäev ei tohi olla hilisem kui kaksteist kuud pärast avalduse allakirjutamist.

Artikkel 15

Kohustuse või avalduse projekti edastamine

1. Kui kohustuse võtnud pädev asutus on koostanud kohustuse või avalduse projekti, edastab ta selle kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele:

(a) hiljemalt kolme kuu jooksul pärast teabe edastamist vastavalt artikli 10 lõikele 2 või artikli 12 lõigetele 1 ja 2;

(b) hiljemalt kaheksa kuu jooksul vastavalt artikli 12 lõigetele 4 ja 5.

2. Kui kohustuse võtnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus on koostanud kohustuse või avalduse projekti või kui ta on saanud selle kohustuse võtnud pädevalt asutuselt, edastab ta kõnealuse projekti õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele ajavahemike jooksul, millele on osutatud lõike 1 punktis a või b.

3. Mõlemal juhul saadetakse teavitamise eesmärgil koopia ka algatajale.

Artikkel 16

Õigusnormid üle kandnud liikmesriigi ülesanded kohustuse sõlmimisel ja allakirjutamisel või avalduse allakirjutamisel

1. Õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus uurib kohustuse või avalduse projekti, mis on saadud artikli 15 kohaselt, kolme kuu jooksul alates projekti saamisest ning olles konsulteerinud õigusnormid üle kandnud pädevate asutustega võtab ühe või mitu järgmistest meetmetest:

(a) nõustub kohustuse või avalduse projektiga, kirjutab alla kahele originaaleksemplarile ja saadab ühe tagasi kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele;

(b) nõustub kohustuse või avalduse projektiga pärast artikli 14 lõike 1 punktides f ja h osutatud teabe parandamist või täiendamist, kirjutab alla läbivaadatud kohustuse või avalduse projekti kahele originaaleksemplarile ja saadab ühe tagasi kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele;

(c) keeldub kohustuse või avalduse projektile alla kirjutamast ning edastab üksikasjaliku põhjenduse kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele;

(d) keeldub kohustuse või avalduse projektile alla kirjutamast ning saadab kohustuse võtnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele tagasi muudetud projekti seoses artikli 14 lõike 1 punktides c, d ja vajaduse korral g osutatud teabega ning kohustuse puhul artikli 14 lõikes 2 osutatud teabega, esitades muudatuste põhjendused.

2. Liikmesriikides, kus kohustusele või avaldusele kirjutab alla õigusnormid üle kandnud pädev asutus, saadab õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus kooskõlas lõike 1 punktidega a ja b kaks originaaleksemplari, millele on alla kirjutanud õigusnormid üle kandnud pädev asutus.

3. Kui õigusnormid üle kandnud liikmesriik nõustub kooskõlas lõike 1 punktiga a või b kohustusele või avaldusele alla kirjutama, siis lisaks kinnitab või keeldub ta sõnaselgelt, et pädev asutus või pädevad asutused, kellele tehakse ettepanek ühiselt vastutada kohustuse või avalduse rakendamise ja järelevalve eest vastavalt artikli 14 lõike 1 punktile j, täidavad neid ülesandeid kohaldamise piirkonnas.

Artikkel 17

Kohustuse võtnud liikmesriigi ülesanded kohustuse sõlmimisel ja allakirjutamisel või avalduse allakirjutamisel

1. Kohustuse võtnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus uurib vastust, mille edastas õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus, ning võtab hiljemalt ühe kuu jooksul pärast vastuse saamist ühe või mitu järgmistest meetmetest, mis edastatakse kirjalikult õigusnormid üle kandnud pädevale asutusele:

   (a) lõike 2 punkti a puhul viib kohustuse või avalduse lõpule, kirjutab alla kahele originaaleksemplarile ja saadab ühe tagasi õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele allakirjutamiseks;

   (b) lõike 2 punkti b puhul muudab kohustust või avaldust seoses teabega, mis sisaldub kohustuse või avalduse projektis vastavalt artikli 14 lõike 1 punkidele f ja h, viib kohustuse või avalduse lõpule, kirjutab alla kahele originaaleksemplarile ja saadab ühe tagasi õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele allakirjutamiseks;

   (c) lõike 2 punkti c puhul teavitab algatajat ja komisjoni, lisades põhjenduse, nagu selle on sätestanud õigusnormid üle kandnud pädev asutus;

   (d) lõike 2 punkti d puhul kaalub muudatusi ja kas jätkab käesoleva lõike punkti b kohaselt või algatab artikli 9 kohaselt teise menetluse, sätestades, miks osasid või kõiki muudatusi ei saa kohustuse võtnud pädev asutus aktsepteerida.

2. Pärast kohustuse või avalduse saamist, millele on alla kirjutanud ka pädev piiriülene koordineerimiskeskus või lõike 1 punkti a või b puhul õigusnormid üle kandnud pädev asutus või kui õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädev asutus on reageerinud positiivselt lõike 1 punktis d osutatud teise menetluse kohaselt, teeb kohustuse võtnud liikmesriigi pädev piiriülene koordineerimiskeskus järgmist:

   (a) edastab lõpliku kohustuse või avalduse algatajale;

   (b) edastab teise originaaleksemplari õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevale piiriülesele koordineerimiskeskusele;

   (c) saadab koopia kõigile kohustuse võtnud pädevatele asutustele;

   (d) saadab koopia liidu tasandi koordineerimiskeskusele; ning

   (e) esitab kohustuse võtnud liikmesriigi ametlike väljaannete eest vastutavale teenistusele taotluse, et kohustus või avaldus avaldataks.

III PEATÜKK
Kohustuste ja avalduste rakendamine ja järelevalve

Artikkel 18

Kohustuse rakendamine

1. Artikli 17 lõike 2 punktis c osutatud teabega, mis saadetakse kõikidele kohustuse võtnud pädevatele asutustele, peab kaasas olema ajakava, mille kohaselt iga kõnealune asutus vajaduse korral muudab mis tahes haldusakti, mis on vastu võetud ühisprojektiga seotud õigusraamistiku alusel, ning võtab vastu mis tahes haldusakti,

mis on vajalik ühisprojekti rakendamiseks, et kohaldada selle suhtes õigusnormid üle kandnud liikmesriigi õigusnormi või *ad hoc* õiguslikku lahendust.

2. Ajakava koopia saadetakse kohustuse võtnud liikmesriigi riiklikule ja vajaduse korral piirkondlikule piiriülesele koordineerimiskeskusele.

3. Lõikes 1 osutatud mis tahes õigusakt võetakse vastu ja sellest teavitatakse algatajat, eelkõige ühisprojekti algatamise või nii algatamise kui ka elluviimise eest vastutavat avalikku või erasektori asutust, vastavalt siseriiklikule õigusaktile, mida selliste haldusaktide suhtes kohaldatakse.

4. Kui kõik haldusaktid seoses kõnealuse ühisprojektiga on vastu võetud, teavitab kohustuse võtnud liikmesriigi piiriülene koordineerimiskeskus õigusnormid üle kandnud liikmesriigi piiriülest koordineerimiskeskust ja liidu tasandi koordineerimiskeskust.

5. Õigusnormid üle kandnud liikmesriigi piiriülene koordineerimiskeskus teavitab vajaduse korral õigusnormid üle kandnud pädevaid asutusi.

Artikkel 19
Avalduse rakendamine

1. Iga kohustuse võtnud pädev asutus, kes on loetletud avalduses vastavalt artikli 14 lõikele 3, saadab allakirjutatud avalduses kehtestatud kuupäevaks ametliku ettepaneku vastavale seadusandlikule organile, et muuta siseriiklikke õigusnorme vastavalt.

2. Kui allakirjutatud avaldusega kehtestatud kuupäevadest ei saa kinni pidada, eelkõige silmas pidades pädeva seadusandliku organi eesseisvaid valimisi, teavitab kohustuse võtnud pädev asutus kirjalikult nii algatajat kui ka kohustuse võtnud ja õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevaid piiriüleseid koordineerimiskeskusi.

3. Kui ametlik ettepanek on vastavale seadusandlikule organile esitatud, teavitab kohustuse võtnud pädev asutus kirjalikult nii algatajat kui ka kohustuse võtnud ja õigusnormid üle kandnud liikmesriigi pädevaid piiriüleseid koordineerimiskeskusi järelevalvest kõnealuses seadusandlikus organis ning seda iga kuue järel pärast ametliku esitamise kuupäeva.

4. Õigusakti muudatuse jõustumisel või selle avaldamisel ametlikus väljaandes või mõlema korral, muudab iga kohustuse võtnud pädev asutus mis tahes haldusakti, mis on vastu võetud kohaldatava siseriikliku õigusakti alusel seoses ühisprojektiga ning võtab vastu mis tahes haldusakti, mis on vajalik muudetud õigusnormi kohaldamiseks ühisprojekti suhtes.

5. Lõikes 4 osutatud mis tahes õigusakt võetakse vastu ja sellest teavitatakse algatajat, eelkõige, kui algataja on ühisprojekti algatamise või nii algatamise kui ka elluviimise eest vastutav avalik või erasektori asutus, vastavalt siseriiklikule õigusaktile, mida selliste haldusaktide suhtes kohaldatakse.

6. Kui kõik haldusaktid seoses kõnealuse ühisprojektiga on vastu võetud, teavitab kohustuse võtnud liikmesriigi piiriülene koordineerimiskeskus õigusnormid üle kandnud liikmesriigi piiriülest koordineerimiskeskust ja liidu tasandi koordineerimiskeskust.

7. Õigusnormid üle kandnud liikmesriigi piiriülene koordineerimiskeskus teavitab vajaduse korral õigusnormid üle kandnud pädevaid asutusi.

Artikkel 20

Kohustuste ja avalduste järelevalve

1. Tuginedes haldusaktidele, millele on osutatud artikli 18 lõikes 1 ja artikli 19 lõikes 4, peavad kohustuse võtnud ja õigusnormid üle kandnud liikmesriik otsustama, kas kohustuse kohaldamise või avalduse alusel vastu võetud muudetud siseriikliku õigusakti kohaldamise järelevalve usaldatakse õigusnormi üle kandnud liikmesriigi asutustele, pidades silmas nende eksperditeadmisi seoses üle kantud õigusnormiga, või kohustuse võtnud liikmesriigi ametiasutustele.

2. Kui üle kantud õigusnormi kohaldamise järelevalve usaldatakse üle kandnud liikmesriigi asutustele, otsustab kohustuse võtnud liikmesriik kokkuleppel üle kandvate liikmesriikidega, kas üle kandva liikmesriigi asutused tegutsevad seoses järelevalveülesannete adressaatidega kohustuse võtnud liikmesriigi asutuste eest ja nimel või nende eest, kuid oma nimel.

IV PEATÜKK
Õiguskaitse seoses kohustuste ja avalduste kohaldamise ja järelevalvega

Artikkel 21

Õiguskaitse seoses kohustuse või avalduse kohaldamisega

1. Iga isik, kelle elukoht on kohustuse või avaldusega hõlmataval territooriumil, või, kelle elukoht ei ole kõnealusel territooriumil, kuid kes kasutab sellel territooriumil üldist majandushuvi pakkuvat teenust („piiriüleses piirkonnas elav isik“), kes leiab, et tema õigusi on kahjustatud tegevuse või tegevusetusega kohustusest või avaldusest tuleneva õigusnormid üle kandnud liikmesriigi õigusnormi kohaldamisel, evib õigust taotleda õiguskaitset kohustuse võtnud liikmesriigi kohtutes.

2. Pädevad kohtud õiguskaitse taotlemisel mis tahes haldusaktide puhul, mis on vastu võetud artikli 18 lõike 3 ja artikli 19 lõike 5 kohaselt, on selle liikmesriigi kohtud, kelle asutused haldusakti väljastasid.

3. Käesolevas määruses sätestatu ei võta isikutelt võimalust kasutada oma põhiseadusest tulenevat õigust esitada kaebus kohustuse pooleks olevate asutuste peale seoses järgmisega:

   (a) haldusotsused seoses kohustusest tulenevate meetmetega;

   (b) juurdepääs teenustele emakeeles; ning

   (c) juurdepääs teabele.

   Sellistel juhtudel on pädevad selle liikmesriigi kohtud, kelle põhiseadusest kaebuse esitamise õigus tuleneb.

Artikkel 22

Õiguskaitse seoses kohustuste või avalduste järelevalvega

1. Kui õigusnormid üle kandnud pädev asutus on nõustunud teostama järelevalvet õigusnormid üle kandnud liikmesriigi õigusnormide kohaldamise üle asjaomases piirkonnas ja saab kohustuse võtnud liikmesriigi piiriüleses piirkonnas elavate isikute

suhtes tegutseda enda nimel, on tegevusest või tegevusetusest tuleneva õiguskaitse puhul pädevad selle liikmesriigi kohtud, kus on nende isikute seaduslik elukoht.

2. Kui õigusnormid üle kandnud pädev asutus on nõustunud teostama järelevalvet kohustuse võtnud liikmesriigi õigusnormide kohaldamise üle kohustuse võtnud liikmesriigi territooriumil, kuid ei saa piiriüleses piirkonnas elavate isikute suhtes tegutseda enda nimel, on kõnealuse asutuse tegevusest või tegevusetusest tuleneva õiguskaitse puhul pädevad üksnes kohustuse võtnud liikmesriigi kohtud, sealhulgas isikute puhul, kelle seaduslik elukoht on õigusnormid üle kandnud liikmesriigis.

V PEATÜKK
Lõppsätted

Artikkel 23
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) [uus ühissätete määrus] artikli 108 lõike 1 alusel asutatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide koordineerimiskomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 24
Rakendussätted liikmesriikides

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva määruse tõhusa kohaldamise tagamiseks vastu asjakohased õigusaktid.

2. Enne käesoleva määruse kohaldamist teatavad liikmesriigid komisjonile kõikidest lõike 1 alusel vastu võetud sätetest.

3. Komisjon avalikustab liikmesriikidelt saadud teabe.

Artikkel 25
Aruandlus

Kuupäevaks pp kk aaaa *[i.e. the 1st of the month following the entry into force of this Regulation + five years; to be filled in by the Publication Office]* esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Regioonide Komiteele aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse kohaldamist vastavalt näitajatele, mis kajastavad selle tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, Euroopa lisaväärtust ja lihtsustamisvõimalusi.

Artikkel 26
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates *[the 1st of the month following the entry into force of this Regulation + one year*; *to be filled in by the Publication Office]*.

Artiklit 24 kohaldatakse siiski alates *[the 1st of the month following the entry into force of this Regulation + one year*; *to be filled in by the Publication Office]*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourgis,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*